

УДК 159.9

Козак М.– ст. гр. БП-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ, ЯКА РОБИТЬ СЕЛФІ

Науковий керівник: к.психол.н, доцент Періг І.М.

Kozak M.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF BEHAVIOR OF PERSONALITY WHICH DOES SELFI

Supervisor: Ph. D. (Psychology), Assoc. Prof. Perig I.M.

Ключові слова: селфі, поведінка

Keywords: selfi, behavior

Відколи з'явився інтернет, життя значно змінилося, адже тепер за допомогою всесвітньої павутини можна купувати товари не в магазині, дивитися фільми не в кінотеатрі і спілкуватися з людьми, не виходячи з дому. Також це сприяло стрімкій популярності соціальних мереж. Особливе місце серед захоплень сучасної молоді посідає селфі. Селфі – це вид фотографії, коли людина сама себе фотографує на відстані витягнутої руки.

У 2002 році на австрійських форумах вперше з'явився такий термін, згодом у 2010 році він набув значного поширення через створення додатків та мобільних телефонів з такими фотокамерами [1, с. 302-305].

Проблему селфі досліджувало багато вчених, зокрема такі як, О. Нечаєв, О. Кузнецов, С. Рубінштейн, Л. Виготський, Н. Варська, А. Россохин, Л. Манович та багато інших.

Відомий психоаналітик та доктор психологічних наук А. Россохін, вивчаючи проблему селфі, виділив основні причини бажання робити такий вид фотографії:

– формування хибного «Я». Не всі індивіди, роблять селфі для того, щоб потім поділитися ним в соціальних мережах. Деякі з метою розширення меж образів власного «Я», або ж, щоб сформувати образ хибного «Я»;

– підтвердження власного існування. Коли люди викладають свої селфі в соціальні мережі, то таким чином вони заявляють про себе;

– брак реальних переживань. Інколи погана реакція на фотографію в соціальних мережах викликає негативні емоції і сприяє заниженню самооцінки, а позитивний відгук на фотографію сприяє покращенню самооцінки;

– інструмент привертання уваги. Таким чином людина створює власний образ, шляхом самопіару [2, с. 62-67].

Селфіманія характеризується надмірним потягом до автофотографування, що має хворобливий вплив на підлітків та інколи піддає їх негативному впливу. Адже заради яскравих фотографій в соціальних мережах вони готові піти на крайні міри та навіть потрапити у смертельно небезпечні ситуації (здіймаються на високі мости, будівлі або ж дах електрички, фотографуються на краю обриву, перед поїздом, який їде на шалені швидкості).

Все це вони можуть зробити заради вдалого кадру, який сподобається одноліткам, отримає позитивні схвалення, підвищить самооцінку і автор отримає повагу серед своїх друзів. Варто зазначити, що збудження, яке при цьому відчувається, схоже на наркотичне.

Останнім часом у соціальних мережах поширилося вкрай негативне явище – небезпечні спільноти («групи смерті»), які пропонують онлайн квести. Основна мета цих груп – довести людину до самогубства. Жахливим фактом є те, що учасниками таких груп стають неповнолітні, у більшості випадків – підлітки – вкрай вразлива категорія дітей. Куратори таких спільнот вимагають від учасників онлайн гри фотозвіти у формі селфі, що призводять до смертельних наслідків [3].

Сучасні молоді легше написати пост, вибрати вдалий ракурс, сфотографуватися і таким чином заявити про себе, ніж представити себе в реальному житті. Адже, щоб отримати хороший відгук про себе у віртуальному світі достатньо вдалого селфі, а в реальному світі потрібно багато вчитися та самовдосконалюватися.

У Гарвардському університеті психологи провели експеримент, щоб з'ясувати чи дійсно коли людина бездумно фотографує, то гірше запам'ятовує дану інформацію. Для цього вони привели студентів у музей, дозволили користуватися усіма видами техніки й попросили запам'ятати експонати. Дослідження показало, що студенти, які нічого не фотографували краще запам'ятали експонати, ніж ті, які їх фотографували. Студенти, які вивчали експонати своїми очима, запам'ятали їхню історію та певні деталі [4, с. 1-10].

Значно багато часу люди витрачають для «вдалого» селфі, діляться ним в соціальних мережах і радіють від вдалих коментарів та лайків. Селфізм може мати трагічні наслідки. Одного разу, підліток з Англії, вирішив вчинити самогубство через невдалі селфі. Він робив вісімдесят фотографій лише за ранковий час і згодом побачив у цьому сенс свого життя.

Психіатри заявляють, що через селфіманію може виникнути тілесна дисморфофобія. Цей розлад характеризується сильною стурбованістю людини своїм тілом, зовнішнім виглядом та тривогою із-за дефекти або особливості. Психіатри стверджують, що після селфі та розвитку селфіманії значно зросла кількість людей із розладом тілесної дисморфофобії.

Людина – це соціальна істота, яка отримує задоволення від соціальних контактів. Спроба втечі від реального образу «Я» за допомогою селфі є однією з причин формування неадекватної самооцінки особистості, відсутності позитивного самосприйняття особистістю і реальної небезпеки загубити себе справжнього.

Список використаної літератури

1. Богиня Я. О. Проблема «селфі» в житті сучасної молоді / Я. О. Богиня, К. М. Пасько // Етнічна самосвідомість та міжетнічна взаємодія в сучасному світі : зб. наук. праць / [за ред. : Кузікової С. Б., Щербакової І. М., Пасічник Н. О.]. – Суми : Видво СумДПУ ім. А. С. Макаренка. – 2016. – С. 302-305.
2. Бриль Н. М. Селфі як соціально-психологічне явище / Н. М. Бриль // Актуальні проблеми психології. – Т. 1. – Вип. 44. – 2016. – С. 62-67.
3. Гринькова Е. А. Селфи – взгляд на историю культурного феномена / Е. А. Гринькова [Електронний ресурс] // Гринькова Е. А. Селфи – взгляд на историю культурного феномена // Электрон., науч.-практич. журн. "Современные научные исследования и инновации". – 2015. – № 1. – Режим доступа: <http://web.snauka.ru/issues/2015/01/40930>. – Назва з екрану.
4. Тавровецька Н. І. «Селфі» як засіб самопрезентації власного Я у молоді / Н. І. Тавровецька // Психологічні науки Загальна психологія, психологія особистості, історія психології. – 2014. – С. 1-10.